

TLAČOVÁ SPRÁVA

ŽENSKÝ ZÁKON | výstava o skúsenosti vidieckych žien

Rodovo citlivé čítanie diel zo zbierok Slovenskej národnej galérie, obohatených o niekoľko výpožičiek.

Pezinok, 19. marec 2026 – Schaubmarov mlyn, ktorý je súčasťou Slovenskej národnej galérie, uvedie výstavu Ženský zákon v kurátorskej koncepcii historičky umenia Petry Hanákovej. Vernisáž so sprievodným programom sa uskutoční 22. marca 2026 o 16.00, výstava potrvá do 27. septembra 2026.

Výstava ponúka aktualizované čítanie „etnografického“ fondu Slovenskej národnej galérie. Prostredníctvom výberu diel zo zbierky insitného umenia, doplneného o niekoľko ukážok modernej, textilnej a filmovej tvorby, prináša citlivý pohľad na témy súvisiace s postavením žien. Tradičný materiál interpretuje z perspektívy súčasného, rodovo vnímavého uvažovania.

Ústredným prvkom výstavy je inštalácia sôch – ľudových sošiek žien zo zbierok SNG, ktoré vytvárajú imaginárne spoločenstvo starších vidieckych žien. Sochy autorov ako Štefan Siváň st., Ondrej Sklenka či Matej Čupec dopĺňajú veľkoformátové fotografické detaily ich tvárí. Tie zvyrazňujú jemné nuansy výrazov – únavu, odhodlanie, vnútornú silu či tichú rezignáciu – a odkazujú na každodennú skúsenosť žien na vidieku.

„V našej kultúre sme sa dlho báli feminizmu a dnes je tuším znovu strašiakom. Pritom ktorá férová spoločnosť by si nepriala sebavedomé a spokojné ženy? Výstava, ktorú v Pezinku kurátorujem, sa lepšie prizrie do ‚drevených‘ tvárí sošiek našich ľudových majstrov a položí si (okrem iného) aj otázku: prečo sú také našťvané?“ hovorí kurátorka Petra Hanáková.

Výstava prepája tradičné ľudové sochárstvo s textilným umením, filmom a fotografiou a otvára priestor pre uvažovanie o témach súčasného feministického diskurzu. Dotýka sa aj motívov bosoráctva, alternatívnej spirituality či historických predstáv, ktoré formovali obraz žien v spoločnosti. Názov výstavy zároveň nadväzuje na klasiku Jozefa Gregora Tajovského, ktorého dielo Ženský zákon patrí k významným obrazom ženských charakterov v slovenskej literatúre.

„Som rád, že sa nám opäť podarilo prepojiť historické prostredie so stále aktuálnymi témami. Ako muž vnímam našu novú výstavu aj ako príležitosť lepšie porozumieť skúsenostiam žien, ktoré formovali nielen kultúru vidieka.“ hovorí riaditeľ Schaubmarovho mlyna Ján Granec.

Kurátorský projekt je koncipovaný ako séria tematických sond prispôbených špecifickému prostrediu historického mlyna. Výstava tak spája tradičný materiál so súčasným pohľadom na rodové otázky a vytvára priestor pre nové čítanie skúsenosti žien v tradičnej slovenskej kultúre.

STRUČNÝ SÚHRN

Názov výstavy:

Ženský zákon

Miesto:

Schaubmarov mlyn, Cajlanská 255, Pezinok

Organizátori:

SNG Schaubmarov mlyn a Slovenská národná galéria

Kurátorka:

Petra Hanáková

Vernisáž:

22. marec 2026 o 16.00

Trvanie výstavy:

22. marec – 27. september 2026

Charakter výstavy:

Rodovo citlivé čítanie diel zo zbierok Slovenskej národnej galérie, najmä z fondu insitného umenia.

Autori / autorky:

drevo, kameň, bronz, textil, kresba, maľba, fotografia, film | Štefan Barčák, Pavol Bavlna, Miloš Alexander Bazovský, František Bláha, Pavol Breier, Matej Čupec, Ján Frankovič, Ján Hadnagy, Ondrej Hatok, František Hlavička, Elena Holéczyová, František Horváth, Mikuláš Hraboš, Aladár Igó, Ondrej Korkoš, Ferdiš Kostka, Mikuláš Kurpaš, Ján Madoš, Cyril Maga, Cyprián Majerník, Gregor Malec, Jozef Maretta, Cecílie Marková, Martin Martinček, Štefan Meliš, Ondrej Moravčík,

Schaubmarov mlyn

Miroslav Frigo Motoška, Július Mušitz, Jozef Nagy, Štefan Oščadnický, Viera Polakovičová, Imrich Ružbarský, Štefan Siváň st., Ondrej Sklenka, Karel Skřípský, Aurel Smoleň, Július Szabó, Eva Trizuliaková

Počet diel:
90

Externí vypožičovatelia: Oravská galéria umenia, Dolný Kubín; Múzeum mesta Bratislava; Slovenský filmový ústav.

Hlavné témy výstavy:

- skúsenosť vidieckych žien a každodenná práca
- insitné a neprofesionálne umenie v zbierkach SNG
- feministické čítanie tradičného materiálu
- motívy bosoráctva a ženskej spirituality
- obraz žien v kultúrnej pamäti

Schaubmarov mlyn

Národná kultúrna pamiatka Schaubmarov mlyn v Pezinku je od 70. rokov 20. storočia súčasťou Slovenskej národnej galérie ako historické múzeum a umelecká galéria. V roku 1767 ho postavili grófi Pálfiovci a dnes je jedným z najväčších zachovaných potočných mlynov v strednej Európe. Meno nesie po neskorších majiteľoch Schaubmarovcoch, ktorí ho kúpili v roku 1857. Mlynárska expozícia je ukážkou vývoja mlynárstva v malokarpatskej oblasti od 18. storočia do polovice 20. storočia. Okrem uchovávanía kultúrneho dedičstva sa Schaubmarov mlyn v polročných cykloch venuje prezentácii tradičného a súčasného výtvarného umenia v koncepciách kurátorov a kurátoriek Slovenskej národnej galérie. Súčasťou areálu mlyna je kaviareň a celoročne prístupný ovocný sad pre verejnosť.

Kontakt pre médiá:

Ján Granec, riaditeľ Schaubmarovho mlyna
e-mail: jan.granec@sng.sk
tel: 0910 215 728

Andrej Balco, PR Schaubmarov mlyn
e-mail: andrej.balco@sng.sk
tel: 0905 422 105

Prílohy TS: *fotografie diel*
fotografie z inštalovania výstavy
pozvánka na vernisáž